

Kavica u Elementu

i pogled kroz staklenu vitrinu

Sandra Gračan, Zagreb

Element ove godine obilježava dvadesetu godišnjicu postojanja. U mojem uredu, na cijelom jednom zidu, stoji veliki ormar popunjen Elementovim izdanjima. Staklena vrata veći dio knjiga čuvaju od prašine, ali i ostale police prilično su krcate. Naslova ima preko 500...

Počeli smo raditi davne 1992. godine izdavanjem knjiga iz područja matematike. Posebno pažnju posvetili smo učenicima nadarenima za matematiku, natjecateljima koji su tražili više znanja i dodatnu literaturu. Mnogi od vas sjetit će se našeg, tada iznajmljenog ureda na trećem katu u ulici Republike Austrije gdje su nastajala prva naša izdanja: Matko Fizić: *Klasifikacijski ispiti na tehničkim fakultetima*, Neven Elezović: *Odabrani zadaci elementarne matematike*, te prvi visokoškolski udžbenici za FER *Matematika 3* i *Stohastička matematika*. Profesor Elezović priredio je zatim *Matematička natjecanja 1*, prvu knjigu u *Maloj matematičkoj biblioteci*, a zatim su slijedili *Matematički susreti 1* i *Matematička natjecanja 2* kojima je započeta biblioteka *Elementarna matematika*, u kojoj je do danas objavljeno čak četrdeset knjižica. Bile su to tek prve u nizu kasnije pokrenutih biblioteka. A *Matematika 4*, zbirka *zadataka za 4. razred gimnazije* profesora Branimira Dakića bila je naše prvo udžbeničko izdanje.

1996. godine izdali smo prvi komplet srednjoškolskih udžbenika iz matematike za sva četiri razreda gimnazije. To su naši najpoznatiji udžbenici prof. dr. sc. Nevena Elezovića i profesora Branimira Dakića, koji su i danas u svojoj suvremenijoj verziji u uporabi i spadaju među najkvalitetnije udžbenike iz matematike i to ne samo posljednjih 15 godina. Kad su nakon postupka odobravanja udžbenici dobili visoke ocjene od strane povjerenstva Ministarstva, bio je to pravi *vjetar u leđa*. U katalogu odobrenih udžbenika trenutno se nalazi oko 60 Elementovih

udžbenika, a s godinama ih je kroz kataloge odobrenih udžbenika prošlo sigurno više od stotinu. A kako je rastao broj naših izdanja, tako su ona obuhvaćala sve više različitih generacija, sve više različitih područja: od informatike, fizike, elektrotehnike, do tehničke mehanike i drugih, te gotovo sve vrste škola: osnovne škole, gimnazije, srednje tehničke, te razne strukovne škole.

Velika prekretnica u životu Elementa dogodila se 16. prosinca 2002. godine. Od tog datuma Element se nalazi na novoj lokaciji u Menčetićevoj ulici. To je još jedan mali interni jubilej: ovdje smo točno 10 godina! Promatrali smo kako naša nova kuća raste i gradi se, raspravljali o rasporedu i namjeni pojedinih prostorija, opremao se dio po dio, a sve u svrhu što boljeg i ugodnijeg poslovanja. Tada smo, negdje u veljači 2003. godine, nabavkom prvog tiskarskog stroja, pokrenuli i našu "tiskaru" za male naklade. U tom je našem malom pogonu svjetlo dana do danas ugledalo više od 200 raznih izdanja.

Posebno negujemo i podupiremo izdavanje znanstvene literature, sveučilišnih udžbenika i priručnika

te znanstveno popularnih monografija. Moja staklena vitrina je puna i sad se već knjige slažu u dvorede. Najveći broj tih izdanja pokriva potrebe Fakulteta elektrotehnike i računarstva, u okviru kojih smo pokrenuli cijelu biblioteku pod nazivom *Primijenjena matematika*, koja je pak, prelaskom na bolonjski model obrazovanja, prerasla u novu: biblioteku *Bolonja*. Već dugi niz godina uspješno surađujemo i s profesorima Ekonomskog fakulteta u Zagrebu tako da se danas među Elementovim izdanjima nalazi čak 15 sveučilišnih udžbenika za razne kolegije Ekonomskog fakulteta Zagreb. Zatim slijede brojna izdanja za Matematički odsjek PMF-a, Fakultet strojarstva i brodogradnje, Građevinski fakultet, Filozofski fakultet itd.

Veliku pažnju oduvijek smo pridavali metodici nastave matematike, ne samo kroz MiŠ, čiji prvi broj je, na inicijativu profesora Branimira Dakića, ugledao svjetlo dana listopada 1999., nego i objavljivanjem brojnih knjiga iz tog područja. Posebno su nam draga izdanja prof. dr. sc. Zdravka Kurnika, koja su i danas izvrsna pomoć svim mladim kolegama nastavnicima pri polaganju stručnih ispita.

2009. godine, uvođenjem Državne mature, pokrenuli smo biblioteku *Repetitio* koja danas obuhvaća repertorije za sve obavezne predmete, ali i za neke izborne. Bio je to naš prvi iskorak u neka nova područja, poput hrvatskog i engleskog jezika ili biologije.

A za one kojima matematika teže ide, pokrenuli smo biblioteku *Lumen* koja na jednostavan način pristupa gradivu srednjoškolske matematike i služi kao dobra dopunska literatura za lakše učenje tog predmeta.

U Elementu se redovito za tisak pripremaju i neki poznati časopisi, poput MFL-a u izdanju Hrvatskog matematičkog društva i Hrvatskog fizikalnog društva, te CIT-a u izdanju Sveučilišnog računskog centra.

Prije 16 godina pokrenuli smo međunarodni znanstveni časopis MIA – *Mathematical Inequalities and Applications*, a danas takvih časopisa s velikim međunarodnim ugledom ima još pet: JMI, OAM, DEA, FDC i JCA. Što znače ove kratice pogledajte na www.ele-math.com. Njihovi urednici svjetski

su priznati stručnjaci, a časopisi su prisutni u čitavom svijetu.

U posljednjih nekoliko godina pažnju smo usmjerili na izdanja enigmatičke i zabavne prirode, objavivši i niz knjiga za razonodu i slobodno vrijeme, poput onih iz biblioteka *Mozgalice* i *Glavolomke*, a među izdanjima danas možete pronaći čak i slikovnice za djecu predškolske dobi, naravno: iz područja matematike.

U studenome ove godine mogli ste vidjeti sva Elementova izdanja na ovogodišnjem Interliberu. Na tom zagrebačkom sajmu knjiga sudjelujemo već 16. put. Krenuli smo s desetak izdanja na 12 kvadrata, prisjećam se... A danas se, osim za papirnatu, sve više brinemo i za digitalna izdanja koja su zasigurno naša budućnost. Na tome će raditi Elementove nove snage, ekipa mladih i poduzetnih programera koji su od nedavno sastavni dio naše firme.

Eto, proletjelo je i posljednjih deset godina. A ja sjedim u svom uredu, pomalo zabrinuta zbog sveopće krize, gledam u svoju staklenu vitrinu i pitam se kamo smjestiti još jedno novo izdanje – knjigu kolege Klobučara *Matematika naša svagdašnja*. Lijep naslov, zar ne? A Elementarci bi mogli dodati "i knjiga naša svagdašnja". Zatim se, kao i svaki radni dan, najprije bacam na mailove. A u mailu jedan kolega – autor piše: "Draga Sandra, dolazim sutra na kavicu, onu vašu, finu, a usput ćemo popraviti neke pogreške za drugo izdanje... pozdrav Elementarcima!" Eh, da... lijepo... Ne to što ima grešaka u prvom izdanju (no, nek mi netko samo pokaže knjigu bez ijedne pogreške), već to što se čovjek veseli dolasku i kavi. A bit će i drugo izdanje. Ipak se kreće!

